

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовано комисију: Комисију је именovalo Наставно-научно веће Пољопривредног факултета у Новом Саду на седници одржаној 5.06.2009. године (решење број 100/3 од 7.07.2009. године). Сенат Универзитета у Новом Саду је дао сагласност на исту на седници одржаној 2.07.2009.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>Др Весна Родић, редовни професор за ужу н.о. Менаџмент и организација у пољопривреди (датум избора у звање 13.06.2011. године), Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду</p> <p>Др Небојша Новковић, редовни професор за ужу н.о. Менаџмент и организација у пољопривреди (датум избора у звање 1.07.2000. године), Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду</p> <p>Др Златица Павловски, научни саветник за ужу н.о. Живинарство (датум избора у звање 16.02.1994.године), Институт за сточарство Београд</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Наташа, Бориша, Вукелић (рођена Супић)</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 01.02.1978. Нови Сад, Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив -</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија Кандидаткиња је докторску дисертацију пријавила према члану 128 Закона о високом образовању Републике Србије</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду, Утицај повећања броја музних крава на економске резултате у производњи млека Агроекономија, Менаџмент и организација у пољопривреди 30.05.2008. године</p> <p>Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Агроекономија, ужа н.о. Менаџмент и организација у пољопривреди</p>

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Менаџерски капацитети произвођача товних пилића и њихов утицај на резултате производње

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација Мр Наташе Вукелић под насловом „Менаџерски капацитети произвођача товних пилића и њихов утицај на резултате производње“ написана је на 209 страна, од чега 153 стране основног текста и 56 страна прилога. У дисертацији је приказана 31 табела, 10 графикона, 2 шеме и 10 прилога. Дисертација је у техничком смислу уређена у складу са важећим стандардима, тако да су испред основног текста на укупно 13 нумерисаних страна дати: кључна документацијска информација, садржај и списак табела, графикона, шема и прилога. Докторска дисертација је структурирана сагласно правилима која се примењују на Пољопривредном факултету у Новом Саду, тако да иста садржи следећа поглавља:

I Увод у ком је образложена потреба истраживања (стр. 1-3), дати су предмет и циљ истраживања (стр. 4-5), радне хипотезе (стр. 6), детаљан преглед литературе, односно приказ претходних истраживања у области која је предмет истраживања (стр. 7-28) и описани примењени метод рада и коришћени извори података (стр. 29-42).

II Резултате истраживања са дискусијом, који су систематизовани у шест међусобно повезаних целина:

1. Менаџерски капацитети – појам, значај и мерење (стр. 43-47)
2. Основна обележја производње товних пилића (стр. 48-56)
3. Менаџерски капацитети произвођача товних пилића у Војводини
 - 3.1 Лични аспекти менаџерских капацитета произвођача товних пилића - пол, године старости и искуство, ниво образовања, начин усавршавања, циљеви које фармер жели да постигне, спремност преузимања ризика и управљање њиме, субјективна процена успешности и заинтересованост за управљање фармом и доживљај нивоа контроле над производњом (стр. 57-77)
 - 3.2 Процес доношења одлука као аспект менаџерских капацитета - прикупљање информација и њихова анализа, планирање, извршење (имплементација) пословне одлуке, начин вођења евиденције и провера, анализа и дискутовање о донетим одлукама и оствареним резултатима (стр. 78-93)
4. Техничка и економска ефикасност као показатељ успешности производње (стр. 94-96)
5. Показатељи успешности производње произвођача товних пилића у Војводини (стр. 96-97)
 - 5.1 Производне и организационе карактеристике производње товних пилића на одабраним фармама (стр. 97-100)
 - 5.2 Техничка ефикасност произвођача товних пилића (стр. 101-103)
 - 5.3 Економска ефикасност произвођача товних пилића (стр. 104-107)
 - 5.4 Утицај величине фарме на остварене резултате (стр. 108-113)
6. Утицај менаџерских капацитета произвођача товних пилића на остварене резултате (стр. 114-115)
 - 6.1 Утицај појединих аспеката менаџерских капацитета на остварену техничку ефикасност (стр. 116-119)
 - 6.2 Утицај појединих аспеката менаџерских капацитета на остварену економску ефикасност (стр. 120-125)

III Закључак (стр. 126-131),

IV Литература у којој је наведено 316 библиографских јединица и 10 Интернет извора цитираних у раду (стр. 132-153) и

V Прилози (стр. 154-208).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У **уводном поглављу** је указано на потребу истраживања менаџерских капацитета и значај њиховог мерења уопште, а посебно када је пољопривредна производња, односно пољопривредни произвођачи у питању. Такође је дато кратко образложење за опредељење да се у дисертацији емпиријско истраживање спроведе у сектору производње товних пилића. Након тога су постављене четири кључне радне хипотезе, објашњена је методологија која је примењена у раду и дат је врло детаљан преглед досадашњих истраживања у области која је предмет истраживања. Приказан је велики број истраживања у којима су се аутори бавили менаџерским капацитетима и њиховим мерењем, како када су лични аспекти менаџерских капацитета у питању, тако и истраживања у којима је обухваћен и процес доношења одлука. С обзиром да су у емпиријском делу истраживања техничка и економска ефикасност узете као показатељ успешности произвођача товних пилића, дат је и приказ радова у којима су аутори користили овај показатељ успешности. По оцени комисије проблем истраживања је добро дефинисан, предмет и циљ јасно и логично постављени, хипотезе од којих се у истраживању пошло логичне и утемељене у истраживањима других аутора, са којима је кандидаткиња упозната на нивоу који омогућава да квалитетно и методолошки коректно спроведе емпиријско истраживање у ком ће проверити исправност постављених хипотеза и своје резултате тумачити у светлу резултата до којих су дошли други аутори.

У оквиру поглавља **Менаџерски капацитети – појам, значај и мерење** кандидаткиња полази од познате чињенице да између фарми које послују у сличним природним и друштвено-економским условима, често постоје значајне разлике у резултатима које постижу. Те разлике су се раније приписивале углавном биолошким факторима и разликама у нивоу специјализације и интензивности производње, величини фарме, производној пракси која се на фарми примењује, начину и условима пласмана готових производа и сл. Међутим, зашто неке фарме боље користе ресурсе које имају на располагању од других, зашто се поједине фарме укрупњавају и специјализују, а друге не, зашто једне бирају виши, а друге нижи ниво интензивности, зашто примењују једну или другу производну праксу и слично, знатно је мање истраживано. У последње време, међутим, разлике у успешности фарми све чешће се приписују управо разликама у менаџерским капацитетима самих фармера и све више пажње се поклања емпиријским истраживањима у којима се исти покушавају мерити. Кандидаткиња на основу расположивих литературних извора даје различите дефиниције менаџерских капацитета и указује на проблем њиховог мерења, због тешкоћа у квантификавању варијабли које менаџерске капацитете описују. Такође, указује на чињеницу да се поред стандардних биографских варијабли (пол, старост, ниво образовања, искуство фармера) у новија истраживања укључују и други лични аспекти (циљеви које фармер себи поставља, мотиви за бављење производњом, спремност преузимања ризика и сл.). Резултати бројних емпиријских истраживања, међутим, показали су да фармерима/менаџерима добре личне карактеристике и способности не гарантују успех, уколико оне нису искоришћене за доношење оптималних управљачких одлука. Зато се у најновијим истраживањима приликом испитивања утицаја менаџерских капацитета на постигнуте резултате сагледавају и карактеристике самог процеса доношења одлука (начин на који фармер прикупља и користи информације, сарадња са саветодавном службом, да ли и на који период фармер планира производњу, како имплементира одлуке и да ли и како врши контролу).

Пошто је у уводу дато кратко образложење за опредељење да се у дисертацији емпиријско истраживање спроведе у тешкој линији живинарске производње, односно на произвођачима товних пилића у Војводини, у поглављу **Основна обележја производње товних пилића** извршена је детаљна и квантитативна и квалитативна анализа овог сектора. Анализа, извршена на бази релевантних информација, показује да је опредељење аутора утемељено јер се ради о линији производње код које резултати заостају, како за онима који се постижу у развијеним земљама, тако и за онима који су постизани у нашој земљи у прошлости, те да постоје објективни услови за унапређење конкурентности, а један од начина да се то постигне свакако је управо унапређење менаџерских капацитета. Комисија је мишљења да

кандидаткиња правилно перципира проблеме који постоје у тешкој линији живинарске производње и добро идентификује узроке који су до тога довели.

У поглављу **Менаџерски капацитети произвођача товних пилића у Војводини** за произвођаче укључене у узорак анализирани су прво лични аспекти менаџерских капацитета - пол, старост, ниво образовања, искуство (укупно, у производњи и у управљању), циљеви које жели да постигне, мотиви за бављење производњом, спремност преузимања ризика и управљање њиме, усавршавање знања и вештина, самопроцена успешности, заинтересованост за производњу, доживљај нивоа контроле (енгл. лоцус оф цонтрол). Након тога су сагледани и аспекти менаџерских капацитета везани за процес доношења одлука, односно на бази резултата спроведног анкетног истраживања извршена је анализа начина прикупљања и коришћења прикупљених информација, сарадња са саветодавном службом, поседовање и коришћење рачунара, начин вођења евиденције, да ли и на који период фармер планира производњу, како имплементира одлуке и да ли и како врши контролу производње и остварених резултата. Кандидаткиња се у овом поглављу није задржала само на утврђивању 'профила' произвођача већ је методолошки коректно (применом Спирманових коефицијената корелације) анализирала везе између појединих аспеката менаџерских капацитета. Комисија сматра да је, с обзиром на велики број посматраних варијабли (82), исправно одређење кандидаткиње да коментарише само део утврђених зависности (оне код којих је утврђена статистичка значајност, а од посебног су значаја за дефинисани предмет и циљеве истраживања), као и да су коментари у складу са добијеним резултатима.

С обзиром на чињеницу да је поред сагледавања менаџерских капацитета произвођача један од циљева дисертације и да се сагледа постоји ли и какав је њихов утицај на резултате пословања, у поглављу **Техничка и економска ефикасност као показатељ успешности производње** прво су дата појмовна објашњења, а затим и теоријско-методолошки оквир коришћења техничке и економске ефикасности као показатеља успешности пословања произвођача товних пилића.

Следи поглавље **Показатељи успешности производње произвођача товних пилића у Војводини** у ком су описане производне и организационе карактеристике производње товних пилића на одабраним фармама и израчунати основни показатељи коришћени за утврђивање ефикасности конкретних фарми, а након тог и индекси техничке и економске ефикасности за сваку посматрану фарму. Анализа утврђених индекса ефикасности показује да постоје значајне разлике у нивоу ефикасности посматраних фарми и мали број, како технички ефикасних (шест од тридесет фарми), тако још више економски ефикасних фарми (једна од тридесет), што указује на значајан простор за унапређење и потврђује прву хипотезу од које се пошло у истраживању. Иако то није било предвиђено у пријави докторске дисертације кандидаткиња се, с обзиром на обиље прикупљених података, определила да у посебном поглављу обради и утицај величине фарме на остварене резултате, што комисија позитивно оцењује, с обзиром на сталну актуелност проблематике одређивања оптималне величине фарме. Фарме товних пилића обухваћене узорком сврстане су у три групе, према величини производних капацитета и анализирана је њихова ефикасност. Израчунати индекси ефикасности потврдили су и другу полазну хипотезу, тј. да са порастом производних капацитета расте и техничка и економска ефикасност. Овакви резултати додатни су подстрек за мере које треба предузимати у правцу укрупњавања производње, тј. повећавања капацитета појединачних фарми за тов пилића. Према мишљењу комисије кандидаткиња је резултате до којих је дошла у овом поглављу тумачила логично и коректно их поредила са резултатима до којих су дошли други аутори.

Пошто су израчуната оба релевантна показатеља успешности фарме у поглављу **Утицај менаџерских капацитета произвођача товних пилића на остварене резултате** применом Тобит регресионог модела сагледан је и анализиран утицај менаџерских капацитета произвођача товних пилића на остварену техничку и економску ефикасност. Добијени коефицијенти Тобит регресионих модела су показали да су техничка и економска ефикасност под статистички значајним утицајем само пет од укупно 82 посматране варијабле, чиме су потврђене и трећа и четврта полазна хипотеза, иако не у мери која је

очекивана. По оцени комисије кандидаткиња је дала ваљана објашњења за утврђене зависности и што је још важније правилно је закључила да код неких варијабли статистички значајан утицај на техничку и/или економску ефикасност није доказан не зато што ти аспекти менаџерских капацитета нису значајни већ због одређених специфичности и услова у којима се производња одвија, односно у којима произвођачи управљају фармама. Тако, на пример, није утврђен утицај образовања на ефикасност, што кандидаткиња (правилно) објашњава неадекватним образовањем (у погледу струке, а не нивоа образовања), чињеницом да се одређен број произвођача овом производњом бави због губитка посла у својој струци па су прилично разочарани и демотивисани. По кандидаткињиним речима од утицаја је свакако и чињеница да „у земљи већ деценијама влада криза у којој рад у тзв. сивој зони и разне способности сналажења у нерегуларним условима доносе много боље резултате него што их обезбеђује било каква институционална или ванинституционална едукација. Може се само претпоставити да би у условима функционисања правне државе и рада у потпуно регуларним тржишним условима ситуација била другачија, али све док се не створе такви услови значај образовања ће бити потцењен“.

На крају је дато поглавље **Закључак** у ком кандидаткиња јасно и сажето сумира у претходним поглављима наведене закључке и препоруке за унапређење менаџерских капацитета произвођача товних пилића, што је један од важних предуслова за раст конкурентности овог сектора. Из закључних разматрања јасно и недвосмислено се види да су циљеви истраживања остварени, а постављене радне хипотезе доказане.

Литература садржи 316 библиографских јединица и 10 Интернет извора. Коришћене референце су коректно цитиране у раду. Доминирају страни извори литературе новијег датума, што указује на актуелност и значај обрађене проблематике, али и на њену недовољну обрађеност код нас.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ИСИ листе (односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке) или радове који могу заменити овај услов до 01. јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. Vukelić, N., Rodić, V., Novković, N., Bošnjak, D. (2010): An Analysis of the Serbian Poultry Meat Sector, *Economics of Agriculture (SI2)*: 374–381
<http://bsaae.bg.ac.rs/images/Ekonomika%20kompletna/2010/Specijalni%20broj%202%20Knjiga%201.pdf> **M-24**
2. Vukelić N., Novković N. (2011): Menadžerski kapaciteti farmera kao faktor uspešnosti poljoprivredne proizvodnje, *Šesnaesto međunarodno naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske, Prirodni resursi u funkciji razvoja poljoprivrede i ruralnog područja*, zbornik sažetaka, Trebinje 22-25. mart, BIH, str. 207 **M-34**
3. Vukelić, N., Novković, N. (2013): Economic Efficiency of Broiler Farms in Vojvodina Region, *Book of Proceedings, The Seminar Agriculture and Rural Development - Challenges of Transition and Integration Processes, 50th Anniversary, Department of Agricultural Economics, Belgrade*: 275 – 285
<http://www.agrif.bg.ac.rs/files/publications/249/Book%20of%20Proceedings%20AEK50-Finall.pdf> **M-33**
4. Vukelić, N., Rodić, V. (2014): Farmers' Management Capacities as a Success Factor in Agriculture: a Review, *Economics of Agriculture* 61 (3): 805 – 814
<http://bsaae.bg.ac.rs/images/Ekonomika%20kompletna/2014/EP%20-%202014%20-%20kompletna%20sveska.pdf> **M-24**

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Спроведено емпиријско истраживање показало је да производња пилећег меса у нашој земљи заостаје за производњом у развијеним земљама и да није адекватна могућностима које за њу постоје. Један од разлога за то свакако су менаџерски капацитети самих произвођача. Извршена анализа појединих аспеката менаџерских капацитета омогућила је да се одреди профил типичног произвођача товних пилића у Војводини. Може се рећи да је у питању мушкарац, средњих година, са средњошколским образовањем, на жалост неадекватне струке. Укупан радни стаж фармера је скоро двоструко већи од искуства у производњи што указује да је товом пилића почео да се бави након неког другог посла. Основни циљ коме тежи је „остварење максималног профита“, а примарна стратегија за остварење тог циља је смањење трошкова производње. Због конкуренције на тржишту и циљ „производња здравствено-безбедне хране“ добија на значају, а као последично и оријентација на квалитет производње и самог производа.

Произвођач је спреман да ризикује, а строго поштовање хигијенских и других прописа примењује као главну стратегију смањења ризика. Знање усавршава размењујући искуства са другим произвођачима, а упркос дугогодишњем лошем стању у сектору и сталним жалбама самих произвођача сматра да је бављење производном товних пилића профитабилно. Пословну евиденцију води, али то ради самостално, па се поставља питање квалитета исте. Пословне одлуке доноси углавном на бази интуиције, сам или уз консултовање само чланова породице. За прибављање информација углавном користи лакше доступне изворе, као што су радио и ТВ емисије, Интернет или посете стручним и научним манифестацијама. Сарадња са саветодавном службом није на незадовољавајућем нивоу.

Када је процес доношења одлука у питању типичан произвођач поседује рачунар и служи се њиме, али предности коришћења рачунара у пословне сврхе не користи у могућој и потребној мери. Свест о потреби планирања постоји, па се планови праве, али се, на жалост, планира на краћи временски период. Предности удруживања фармер не препознаје, па исто ни не практикује, а чињеница да своје резултате не анализира довољно детаљно и пажљиво указује да није свестан важности контроле.

Резултати добијени применом ДЕА методе показују да је претпоставка да између одабраних фарми за тов пилића у АП Војводини (DMU) постоје разлике у нивоу техничке и економске ефикасности била оправдана. Просечан индекс техничке ефикасности (92,96%) показује да су произвођачи товних пилића у Војводини релативно технички ефикасни, односно да је могуће за 7,04% смањити улаз уз постизање исте количине излаза. Ипак, ако се узме у обзир да максималну ефикасност остварује само 6 од 30 одабраних фарми, те да најнижи ниво ТЕ износи 77,29% јасно је да има одређеног простора за унапређење сектора, односно достизање најбоље могуће праксе у датим условима.

Ниво економске ефикасности коју произвођачи остварују је нижи него техничке ефикасности (просечан индекс ЕЕ је 84,83%), што указује на тешкоће са којима се они суочавају када је тржиште у питању. Трошкове улаза је могуће смањити за просечно 15,17%, а да се при томе оствари једнак излаз, односно бруто маржа. Најнижи ниво економске ефикасности износи 61,57% и указује на значајан простор за унапређење исте. Од тридесет фарми обухваћених истраживањем само једна фарма остварује максималну економску ефикасност и она је заправо доказ да је у постојећим условима, за које је претпостављено да су исти за све, могуће радити боље. Број економски ефикасних фарми може се повећати пре свега смањењем трошкова производње, за шта је сигурно један од предуслова постојање адекватних менаџерских капацитета произвођача.

Просечне вредности индекса ТЕ и ЕЕ код три групе фарми различите величине потврђују и хипотезу да техничка и економска ефикасност расту са порастом производних капацитета. Ово потврђују и израчунати Спирманови коефицијенти корелације. Разлике између појединих фарми унутар групе мање су код већих фарми, односно код њих је оне хетерогеност мања.

Претпоставка да одређени аспекти менаџерских капацитета (како лични, тако и процес доношења одлука) утичу на економску и техничку потврђена је резултатима Тобит регресије иако не у очекиваној мери јер је статистички значајан утицај на остварену техничку и економску ефикасност утврђен код 9 од 82 варијабле укључене у модел. Ово свакако не значи да други аспекти менаџерских капацитета нису важни, него само да у датим условима мали број варијабли детерминише колико ће фарми успети да достигне или се бар јако приближи најбољој могућој пракси. Једини аспект који се показао значајним за обе ефикасности су године искуства што је својеврсни показатељ ситуације у којој послују наши произвођачи, где се практично најважнијим и незаменљивим капацитетом једног менаџера може сматрати његово искуство у производњи, пре свега у смислу веза и познанства стечених кроз дугогодишње бављење овом производњом, а не ретко и сналажења у нерегуларним условима у којима је постојање сиве економије постало нормално. Статистички значајан утицај је доказан и код одређених личних аспеката произвођача и код неких аспеката процеса доношења одлука па је неопходно и произвођачима и саветодавцима указати на њихов значај и радити на њиховом унапређењу.

Чињеница да на посматраном узорку није утврђена статистичка значајност утицаја одређених аспеката менаџерских капацитета на остварену ефикасност говори о неразвијености истих код наших произвођача јер је њихов утицај доказиван од стране великог броја аутора. Стога је унапређење менаџерских способности произвођача стални задатак, како би они исте искористили за подизање конкурентности овог сектора. У том циљу потребно је стално едуковање и удруживање произвођача. На жалост, истраживање је показало да управо ту постоје бројни проблеми, односно да произвођачи не сарађују у могућој и потребној мери са саветодавном службом и не препознају значај удруживања са другим произвођачима. То свакако утиче на одређене аспекте њихових менаџерских способности које остају на тако ниском нивоу да и не могу значајније да утичу на остварене резултате. У таквим условима најзначајнији менаџерски капацитет постаје способност сналажења које се стиче пре свега кроз искуство, а онда се, посебно у условима одсуства инструмената правне државе, поставља питање да ли је то правац у ком треба ићи и да ли су најбољи резултати заиста постигнути применом оних пракси које треба ширити као „најбоље могуће у датим условима“.

Комисија сматра да се у теоријско-методолошко смислу кандидаткиња држала постављеног циља истраживања и истраживање спровела тако да омогући проверу полазних хипотеза постављених на бази доброг познавања како теорије у домену менаџерских капацитета фармера, тако и конкретних покушаја њиховог мерења и сагледавања утицаја који имају на остварене резултате пословања. Примењена је адекватна и савремена методологија, каква се у оваквим истраживањима примењује и у развијеним земљама. Добијене резултате емпиријског истраживања кандидаткиња је логично и аргументовано дискутовала и упоређивала са резултатима до којих су дошли други аутори бавећи се истом проблематиком, те извела логичне закључке и дала одговарајуће препоруке за унепређење менаџерских капацитета произвођача товних пилића, што треба да резултира у расту конкурентности овог сектора. У погледу коришћења извора литературе кандидаткиња се придржавала стандардних правила.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Имајући у виду одабрани предмет истраживања, као и постављене циљеве и хипотезе од којих се у истраживању пошло, комисија сматра да је кандидаткиња до резултата дошла коректном применом адекватних и савремених метода, доказујући дефинисане хипотезе и успешно реализујући постављене циљеве истраживања.

Добијене резултате истраживања је тумачила методолошки коректно, приказала их јасно и прегледно, а закључке извела логично, дајући препоруке које могу да послуже за унапређење менаџерских капацитета произвођача товних пилића, а тиме и конкурентности овог важног сектора.

С тога комисија начин на који је кандидаткиња приказала и тумачила резултате истраживања оцењује позитивно.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Докторска дисертација „Менаџерски капацитети произвођача товних пилића и њихов утицај на резултате производње“ кандидаткиње Наташе Вукелић урађена је у складу са образложењем наведеним у пријави теме на коју је сагласност дало Наставно-научно веће Пољопривредног факултета у Новом Саду

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе

Докторска дисертација садржи све битне елементе који се захтевају за радове овакве врсте.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци

Разматрајући докторску дисертацију мр Наташе Вукелић комисија је закључила да она представља оригиналан научни допринос аутора пре свега у теоријском смислу јер се по први пут у домаћој агроекономској литератури обрађује проблематика менаџерских капацитета фармера њиховог мерења и даје за то одговарајућа методологија.

Поред тога, рад има и практични значај јер су на репрезентативном узорку утврђени менаџерски капацитети произвођача товних пилића у Војводини и валидним статистичким методама измерен њихов утицај на остварену техничку и економску ефикасност, те дате смернице за њихово унапређење, што би требало да резултира развојем конкурентности овог сектора.

Дисертација представљају солидну основу за даља истраживања у овој области и може да послужи као модел за утврђивање менаџерских капацитета и њихов утицај на остварене резултате пољопривредних произвођача који се баве и другим линијама производње, код којих се жели унапређење конкурентности.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања

У докторској дисертацији комисија није уочила недостатке битне природе који би били од утицаја на дате резултате истраживања.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже да се докторска дисертација под насловом „**Менаџерски капацитети произвођача говних пилића и њихов утицај на резултате производње**“ прихвати, а кандидаткињи Наташи Вукелић одобри одбрана.

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Весна Родић - ментор
Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду

Проф. др Небојша Новковић - председник
Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду

Др Златица Павловски - члан
Институт за сточарство Београд

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.